

Forsøgsordningen med udbetaling af pension i § 112-institutioner startede den 1. januar 1992 og omfatter ved udgangen af 1993 ca. 770 beboere, som bevarer pensionen, bortset fra et eventuelt bistands- eller plejetillæg.

Ordningen var et led i bestræbelserne på at fremme ligestilling og normalisering for beboere i institutioner.

Socialministeriet har i foråret 1993 gennemført en spørgeskemaundersøgelse om erfaringerne fra de 20 institutioner, omfattende 468 beboere, som i 1992 var tilsluttet ordningen. Resultaterne af denne undersøgelse indgår som et bilag i rapporten fra den tidligere nævnte arbejdsgruppe.

Undersøgelsen viser blandt andet, at så godt som alle institutioner finder, at ordningen har bragt den enkelte beboers behov mere frem. Endvidere forventes det, at selv beboere med det største støttebehov på længere sigt får udbytte af ordningen.

Regeringen finder på baggrund af arbejdsgruppens anbefalinger, at der ud fra ligestillings- og normaliseringshensyn og ud fra hensynet til udslusningsbestræbelserne bør indføres en obligatorisk ordning med pensionsudbetaling for alle beboere i institutioner efter bistandslovens § 112, stk. 1 og 2.

Ordningen foreslås grundlæggende at komme til at svare til den foreslåede ordning for beboere i plejehjem efter § 79, jf. bemærkningerne ad pkt. 1.

På grund af § 112-institutionernes karakter af at være tilbud for mennesker med helt særlige behov, foreslås det at sikre dækning af de særlige behov for bistand m.v., som er forudsat i § 112, stk. 1 og 2. Beboerne udelukkes med forslaget ikke fra at modtage ydelser, som de tidligere har modtaget.

Det foreslås, at beboere i § 112-institutioner, som er tilkendt højeste eller mellemste førtidspension, betaler for det servicetilbud, som ligger i institutions-tilbuddet. For personer, som på grund af deres handicap har særlige udgifter i forbindelse med almindelig livsudfoldelse, som ikke dækkes af institutionen, foreslås dog en undtagelsesregel, hvorefter betalingen i disse tilfælde kan nedsættes eller bortfalde. Der henvises til de specielle bemærkninger herom.

Der kan ikke med det samme påregnes helt den samme valgfrihed som på § 79-området, og det forudsættes således, at § 112-institutionerne i en periode kan vælge kun at tilbyde det hidtidige totale servicetilbud, for herefter gradvist at gøre de enkelte ydelser valgfrie.

De principper, som nærmere skal gælde for ordningen, vil i løbet af overgangsperioden i samarbejde med de relevante parter blive fastlagt ud fra hensynet til § 112-institutionernes særlige karakter.

Indførelse af den foreslåede ordning vil for institutioner efter bistandslovens § 112, stk. 1, betyde, at det kan blive nødvendigt at rejse pensionsager i tilfælde, hvor der ikke er tilkendt pension.

Pensionsager skal gennemføres af de kommuner, der i henhold til lov om social pension er forpligtet til at rejse pensionsager.

Beboere på § 105-institutioner

I det nuværende regelsæt er der forskellige regler for opholdsbetaling i de forskellige § 105-institutioner. På institutioner, der er beregnet til længerevarende ophold (forsorgshjem m.v.), bruges en eventuel pension som betaling for ophold på institutionen fra den måned, der følger efter indlæggelsesmåneden. Beboeren får her udbetalt et beløb til personlige fornødenheder, svarende til lommepengebeløbet for pensionister på plejehjem uden pensionsudbetaling. Kontanthjælpsmodtagere betaler ikke, men mister retten til kontanthjælp ved optagelse på en institution, der er beregnet til længerevarende ophold. På institutioner, der er beregnet til midlertidigt ophold (pensionater og herberger) fastsættes en betalings-takst pr. opholdsdag, der betales af personens pension, kontanthjælp, dagpenge, løn m.m.

De gældende betalingsregler på institutioner, beregnet til længerevarende ophold, er blevet kritiseret for at være umyndiggørende og ansvarsfritagende. Det findes uværdigt, at voksne mennesker på visse overførselsindkomster, der i en kortere eller længere periode tager ophold på et forsorgshjem m.v., mister disse indtægter og bliver sat under fuld forsørgelse. Hertil kommer, at ordningen medfører en del dobbeltforsørgelse for personer, der ikke opholder sig på institutionen på det tidspunkt, hvor den sociale ydelse kommer til udbetaling.

Socialministeriet har i henhold til bistandslovens § 138 b godkendt en forsøgsordning for perioden 1. september 1992 - 31. december 1993 med udbetaling af pension på forsorgshjemmet Sundholm i København. Den foreløbige evalueringsrapport, dækkende perioden frem til 31. marts 1993, konkluderer, at der for langt hovedparten af beboerne er tale om en stabilisering.

Indførelse af bestemmelser om egenbetaling vil kunne modvirke den umyndiggørende virkning af de gældende regler. Forslaget om egenbetaling på forsorgshjem m.v. vil samtidig medvirke til at træne beboerne under institutionsopholdet i selvforvaltning af egne midler samt større medansvarlighed for egen situation og således kunne lette optrænings- og udslusningsarbejdet. Forslaget er endvidere på linie med den foreslåede indførelse af en obligatorisk